

Evoluția creatoare

Homo faber - Henri Bergson, Evoluția creatoare

Idee principală: diferența între animal și inteligența la om se deosebesc prin scopul spre care tind. La inteligența animală aceasta este caracterizată de instinct (a se vedea exemplul din carte: maimuță, elefant, vulpe). Inteligența la om INFERENȚĂ.

Bergson își argumentează această idee pornind de la epocile care au caracterizat umanitatea (piatră, metal, mașina cu aburi). Invențiile sunt cele care îl caracterizează pe om: viața noastră gravitează în jurul lor. Observăm la Bergson o RAȚIONALITATE APLICATĂ (Bergson reduce Homo Sapiens la Homo Faber). Scopul omului în viață: creare de unelte.

Henri Bergson :

- secolul XIX-XX;
- concepție INTUIȚIONISTĂ-evoluție creatoare-devenire neîntreruptă.
- depășește EMPIRISMUL și raționalismul.

Existența întru mister și pentru revelare - Lucian Blaga, Geneza metaforei și sensul culturii -

Îl combate pe Bergson, cu toate că admite că “omul este desigur un animal înzestrat unilateral cu cea mai mare inteligență”. Comparația om - animal. Bergson nu se distinge de universul biologic, reduce omul la funcțiile lui. Îi atribuie Darwin-ismul și consideră că punctul de vedere al lui Bergson, prin care omul trăiește într-un encreț și pentru conservare, este deplasat, Blaga considerând că “omul trăiește într-un mister și pentru relevare. Pentru Blaga omul nu crează numai “necesitățile vitale” ci omul își va crea “o lume aparte” - creația de cultură. Omul are destin creator idee și cultură.

Lucian Blaga:

-sistem filozofic de construcție speculativă și metaforică, în centrul căruia se află noțiunea de mister = notă definitorie a existenței umane.

-apare “martele anonim” (Marele Arhitect) - denumire metaforică a modului în care misterul apare intelectul uman.

-Marele Anonim = cenzură TRANSCEDENTALĂ (omul care trăiește în mister și vrea să accedă la revelarea lui).

Demnitatea omului - Giovanni Pico della Mirandola, Despre demnitatea omului.

Apare ideea de ARHIETIP (= ideal perfect, ceva care tinde spre perfecțiune) pentru că supremul arhitect este Dumnezeu, crează lumea după aceste arhietipuri.

“Ceva comun, dar cu toate acestea să fie deosebit”= omul. Omul: “te-am pus în centrul lumii”, așezare renașcentistă, umanistă. Aici se diferențiază de Pascal, care își așează omul la marginea universului - raport de forțe. Dumnezeu lasă omului LIBERUL ARBITRU. Spre deosebire de Bergson și Blaga, Pico nu atribuie omului nici o trăsătură esențială, lăsându-i liberul arbitru, îi lasă puterea de a decădea sau de a accede=bine/rău. Caracteristic pentru Pico, este nedesăvârșirea omului pentru că nu îi dă nici o trăsătură esențială.

Giovani Pico della Mirandola:

- sec XV
- renașcentist, extraordinar de erudit
- scrie teze (200)
- crează o școală de filozofie
- inspirat de Platon (deci de Aristotel)